

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА В ГРОМАДАХ ЯК ЗАПОРУКА ЇЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Тихомирова Т.С., канд. техн. наук, доцент
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Формування екологічної свідомості громадян – тривалий процес, який починається зі школи, а іноді навіть з садочків. Діти стають провідниками «зелених» ідей та звичок сортувати сміття на побутовому рівні. З дітей потім виростають волонтери, які привчають й дорослих до свідомого споживання та сортування. Школи стають осередками формування екологічної свідомості завдяки різноманітним проектам та конкурсам, у яких беруть участь. Цінні призи та яскраві заходи заохочують дітей до щорічної участі.

Після початку адміністративної реформи, багато громад стикнулися з необхідністю мінімізації видатків на поводження з твердими побутовими відходами. Запровадження роздільного збору сміття, відкриття малих підприємств з заготівля та переробки вторинної сировини, центрів перевикористання речей дозволяють не тільки суттєво зменшити обсяги відходів, що необхідно транспортувати на полігони, а й створюють даткові робочі місця у громаді. У перспективі попит на послуги підприємств з переробки втор сировини зросте завдяки співпраці з сусідніми громадами.

Але жодне таке підприємство не буде економічно доцільним без первинного сортування відходів екологічно свідомими громадянами. Звичка сортувати, а не викидати у загальний смітник, з'являється тільки за умови формування екологічної свідомості у всіх без виключення членів громади. Екологічна свідомість є наслідком екологічної освіти школярів й дорослих. Через екологічну освіту громади приходять до економічного розвитку.

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРИРОДНИХ ОБ'ЄКТІВ ЯК ОБ'ЄКТІВ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Топоркова М. М., канд. юрид. наук, доцент
Державний біотехнологічний університет

У теорії права під об'єктом правовідносин розуміють певні матеріальні, духовні та інші соціальні блага з приводу яких між суб'єктами виникають, змінюються чи припиняються правовідносини. Згідно з екологічним законодавством України до природних об'єктів належать земля, надра, рослинний світ, ліси, води, тваринний світ, атмосферне повітря, природно-заповідні об'єкти та ін.

Право комунальної власності чітко закріплює природні об'єкти, які можуть перебувати у комунальній власності поряд із державною та приватною (земля, ліс, тваринний світ).